

Oko vidí svět

The Eye Sees the World

Galerie výtvarného umění v Chebu
30. 6. – 25. 9. 2016
Vernisáž 29. června v 17.00.

Vlastní podobizna (detail), 1905

Friedrich Feigl (1884–1965) byl malířem, grafikem a ilustrátorem s výjimečně širokým záběrem a s mimořádnou uměleckou vizí. Patřil k nejplodnějším umělcům působícím v Praze v první polovině 20. století a současně byl jedním z těch, kdo dokázali navazovat a udržovat důležité mezinárodní kontakty. Také díky tomu je jednou z ústředních postav dějin moderního umění v českých zemích i ve střední Evropě.

Feigl vyrůstal v německy mluvící židovské rodině na pražském Starém Městě. Studoval malbu na zdejší Akademii výtvarných umění a školu opustil po dvou letech v roce 1905. Stal se jedním ze zakládajících členů skupiny Osmá / Die Acht, v níž se sešli mladí umělci českého, německého i židovského původu, a tím se ocitl v centru tehdy vznikající pražské moderní umělecké scény. Roku 1911 se odstěhoval do Berlína, který byl v té době živou výtvarnou metropolí se vzkvétajícím trhem. Zde si velmi rychle získal jméno a často vystavoval s Berlínskou secesí a v galerii nakladatele J. B. Neumanna.

V Berlíně se oženil a jeho žena Margarete se pak často objevuje v jeho dílech. Také začal experimentovat s grafickými technikami a brzy se prosadil jako populární grafik a ilustrátor. Před povoláním do služby v rakouské armádě za první světové války přispíval ilustracemi do časopisu *Kriegszeit* vydávaného slavným galeristou Paulem Cassirerem a časopisu *Zeit-Echo*. Mimo to ilustroval celou řadu beletristických děl, jako například sbírku povídek židovských autorů nazvanou *Das Ghetto* (Knihy ghetta) (1914) a sborník *Deutsche Dichter aus Prag* (Němečtí básníci z Prahy) (1919). Ve spolupráci s nakladatelstvím J. B. Neumanna a s nakladatelstvím Fritze Gurlitta Verlag für jüdische Kunst und Kultur Feigl vydal také čtyři vlastní velká grafická alba.

V průběhu umělecké kariéry Feigla také přitahovala židovská tematika. V kresbě a zejména v grafice často čerpal motivy z hebrejské Bible, zejména z první knihy Mojžíšovy (Geneze). Ve svých pracích se mimo jiné zabýval také imaginární podobou Palestiny, židovské biblické vlasti. Ta se stala nejen kulisou výjevů grafického alba *Orient* z let 1921–1922, ale i odvážně barevných pláten na biblická témata z dvacátých a třicátých let. Většinu svých děl s biblickými náměty Feigl vytvořil ještě před tím, než na počátku roku 1933 skutečně Palestinu navštívil. Pobyl tam jen několik měsíců, během nichž vznikla řada nejrůznějších kresebných a akvarelových studií a pohledů na posvátná místa, jako například Západní zeď v Jeruzalémě. Tato cesta se časově shodovala s rozhodnutím Feigla a jeho ženy definitivně opustit Berlín, kde se začali cítit ohroženi sílícím nacismem a antisemitismem. V průběhu jara nebo počátkem léta téhož roku se vrátili do Prahy.

I během pobytu v Berlíně Feigl udržoval profesionální kontakty s pražským prostředím, což mu usnadnilo rychlý návrat k práci. Podporovali ho mimo jiné jeho bratr Hugo Feigl, který byl v té době majitelem jedné z předních pražských galerií, i řada přátel z nově vzniklého pražského německého spolku Prager Secession, jehož předsedou byl Feigl zvolen v roce 1934. Návrat do rodného města pro něj znamenal šťastné a plodné období, nad nímž se však záhy začala stahovat mračna. Po podpisu Mnichovské dohody a anexi Sudet následovalo v březnu 1939 obsazení Prahy německými jednotkami. Feigl a jeho žena město záhy poté opustili a po krátké internaci v německém detenčním táboře se jim díky diplomatickému úsilí iniciovanému Feiglovým blízkým přítelem malířem Oskarem Kokoschkou podařilo odejít do Anglie.

Feigl byl jedním ze stovek umělců, kteří v průběhu druhé světové války odešli ze střední Evropy do Anglie. V Londýně se jemu i jeho ženě sice podařilo úspěšně zakotvit a začít nový život, ale nesli si s sebou hluboký smutek. Během holocaustu přišel o sestry Irenu a Kamilu a bratra Karla s rodinou. Válka přetřela také Feiglovo spojení s Prahou a éra poválečného komunismu toto odcizení nadále prohlubovala. Feigl začal za svůj domov nyní považovat Anglii. Díky své otevřené a společenské povaze se rychle spřátelil s místními umělci a institucemi a přidal se k široké komunitě přistěhovalců, kteří se tam ocitli v důsledku nacistického útlaku. Pravidelně se účastnil výstav organizovaných československou exilovou vládou a galerií Ben Uri, která byla přední institucí podporující židovské umělce v Londýně.

Současná výstava představuje širokou škálu technik, médií i námětů, kterými se Friedrich Feigl v průběhu své umělecké kariéry zabýval. Ve výběru více než sedmdesáti děl z veřejných i soukromých sbírek, z nichž mnohá jsou vystavena vůbec poprvé, sleduje poutavé a často spletité cesty Feiglova života a díla od pražských začátků přes berlínské období, návrat do Prahy, až po jeho pozdní léta v Londýně. Výstavu doprovází monografie vydaná nakladatelstvím Arbor vitae s příspěvky Rachel Dickson, Sarah MacDougall, Arno Pařík, Nicholase Sawického a Zuzany Skořepové.

Fotografie Friedricha Feigla a Margarete Feiglové kol. 1920

Pastýři v okolí Jeruzaléma 1933

Pražské mosty 1905

Podobizna Margarete Feiglové kol. 1910-11

Pražská kavárna kol. 1906

Gobseck kol. 1920

Friedrich Feigl (1884-1965) was a pivotal figure in the history of modern art in the Czech lands and Central Europe. A painter, printmaker, and illustrator of extraordinarily broad scope and vision, he was among the most prolific and internationally connected modern artists to emerge from Prague in the first half of the 20th century.

Feigl was raised in a German-speaking Jewish family in Prague's Old Town. He studied painting at the Prague Academy of Fine Arts and left the school after two years, in 1905. He first came to prominence as one of the founders of Osma (the Eight), the group of young Czech, German, and Jewish artists who in 1907 propelled themselves to the forefront of Prague's modern artistic scene. In 1911 Feigl moved to Berlin, then a major artistic center with a thriving art market. He exhibited there with the Berlin Secession and at the gallery of the publisher J. B. Neumann, as well as with other prominent organizations.

It was in Berlin that Feigl married his wife Margarete, who became a frequent subject in his works. He also started to experiment with graphic art, and quickly rose to popularity as a printmaker and illustrator. Before being called to service in the Austrian military during the First World War, Feigl contributed illustrations to magazines including *Kriegszeit*, published by the gallerist Paul Cassirer, and *Zeit-Echo*. He also illustrated numerous works of literature, including the anthology of Jewish writers *Das Ghetto Buch* (The Ghetto Book) (1914) and the volume *Deutsche Dichter aus Prag* (German Poets from Prague) (1919). Feigl also produced at least four major graphic albums, which he published with J. B. Neumann and Fritz Gurlitt's Verlag für jüdische Kunst und Kultur.

Jewish subject matter held a continued fascination for Feigl. In his drawings and prints he frequently depicted stories from the Hebrew Bible, in particular the First Book of Moses (Genesis). He also began to conjure up the imagined terrain of the Jewish biblical homeland in Palestine. This was the setting for many of the scenes in Feigl's graphic album *Orient* from 1921-1922, and for numerous paintings from the 1920s and 1930s. Feigl produced most of his biblical works before his first visit to Palestine in early 1933. He traveled there for only a few months, but produced numerous drawings and watercolors, some of them depicting holy sites like the Western Wall in Jerusalem. The trip coincided with Feigl's and his wife's decision to definitively leave Berlin, where the Nazi rise to power and growing anti-Semitism posed a grave new threat to Jewish residents. In the spring or summer of that year they returned to Prague.

Feigl retained strong contacts in Prague even during his years in Berlin, and this enabled him to quickly return to professional life. He found support from his brother Hugo Feigl, who ran an art gallery, and from friends in the Prager Secession, a recently established organization for German-speaking artists that in 1934 elected Feigl as its chairman. Feigl's return to his home city marked the start of a remarkably productive period in his work, but the sky above was already clouding. Following the Munich Agreement and the annexation of the Sudeten territories of Czechoslovakia, German armies entered Prague in March 1939. Feigl and his wife fled the city within days, and were briefly interned in a German detainment camp. Through the assistance of the painter Oskar Kokoschka, with whom Feigl was close, they were then able to continue on to England.

Feigl was one of hundreds of artists who fled to England from Central Europe during the Second World War. He and his wife successfully rebuilt a life for themselves in London, but they also lived with an enormous burden of grief. The Holocaust took the lives of Feigl's sisters Irena and Kamilla, and his brother Karl and his family. The war severed Feigl's connection to Prague, and the subsequent onset of communism in Czechoslovakia only deepened this break. England was now the place that Feigl called home. A remarkably outgoing and social person, he quickly made friends with local artists and institutions, and became an important figure in the large community of émigré artists then living in London. He regularly showed in exhibitions organized by the Czechoslovak government in exile, and at the Ben Uri Art Gallery, the main organization supporting Jewish artists in London.

The present exhibition surveys the wide range of materials, media, and subjects with which Feigl worked over the duration of his career, from his beginnings in Prague and Berlin through his later years in London. It traces the complex, often turbulent history of Feigl's life and work, and brings together more than seventy works from museum and private collections, many of them on public view for the first time. A monograph accompanies the exhibition, published by Arbor Vitae in Prague, with contributions from Rachel Dickson, Sarah MacDougall, Arno Pařík, Nicholas Sawicki, and Zuzana Skořepová.

Synagoga Bevis Marks v Londýně
1954

Abraham skryvá anděly
kol. 1917

Dívka s papouškem, z grafického alba Orient
1921-1922

Zahradní kavárna Mánes na Žofíně
kol. 1934

Náhrobek Mordechaje Maisela
1932

Fotografie Friedricha Feigla
kol. 1950

Friedrich Feigl
Oko vidí svět
The Eye Sees the World

Galerie výtvarného
umění v Chebu
30. 6. – 25. 9. 2016
Vernisáž 29. června v 17.00

www.gavu.cz

Otevřeno:
úterý – neděle
10.00 – 17.00

Kurátor: Nicholas Sawicki
Grafická úprava: Belavenir
Překlad: Pavla Machalíková

Okolí Richmondu
kol. 1950